

ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบล ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ*

พรชัย มโนธรรมสถิต พย.ม. **

วิลาวรรณ พันธุ์พุกษ์ ค.ม.***

พิรพงษ์ บุญสวัสดิ์กุลชัย ปร.ด.****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่าง คือ หน่วยกู้ชีพตำบลโดยมีตัวแทนให้ข้อมูล ได้แก่ หัวหน้าหน่วยกู้ชีพหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 142 คน กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยใช้แนวคิดทางการบริหารงานของ Koontz เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไป 2) การบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบล 3) ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบล และ 4) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของหน่วยกู้ชีพ ตรวจสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .98 และ .96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบลของผู้บริหารหน่วยกู้ชีพในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.27 S.D. = 0.98 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือด้านภาวะผู้นำ รองลงมาคือ ด้านการจัดองค์การ ด้านการวางแผน ด้านการควบคุม ด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปรที่ศึกษา คือปัจจัยประเภทองค์กร ปัจจัยยานพาหนะเครื่องมือและอุปกรณ์ ปัจจัยการเห็นความสำคัญและความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการบริหารหน่วยกู้ชีพตำบลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($r = 0.574, P < 0.01, r = 0.676, P < 0.01, r = 0.777, P < 0.01$ ตามลำดับ) 3) ปัจจัยที่สามารถร่วมกันทำนายการบริหารหน่วยกู้ชีพตำบลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ปัจจัยยานพาหนะ เครื่องมือ และอุปกรณ์ ($Beta = .265$) และปัจจัยการเห็นความสำคัญและความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง ($Beta = .597$) โดยสามารถอธิบายความแปรปรวน ได้ร้อยละ 64.0

คำสำคัญ : หน่วยกู้ชีพตำบล การบริหารงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หน่วยกู้ชีพตำบลเป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงระบบบริการสุขภาพได้สะดวก รวดเร็วและทั่วถึง รวมทั้งได้รับการช่วยเหลือเบื้องต้นได้ทันเวลาเมื่อมีการกระจายครอบคลุมทุกตำบล เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด รู้จักพื้นที่

และสามารถเข้าถึงประชาชนได้ในระยะเวลาอันสั้น ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยกู้ชีพแต่ละแห่งอาจมีความแตกต่างกัน บางแห่งอยู่ภายใต้ส่วนงานสาธารณสุขมีพยาบาลวิชาชีพกำกับดูแล บางแห่งอยู่ภายใต้งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติได้ออกพระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติในปี พ.ศ. 2551 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งหน่วยกู้ชีพ

* วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** นักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*** รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

**** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตำบล ร้อยละ 80 ภายในปี พ.ศ. 2553 และกำหนดให้หน่วยกู้ชีพทุกแห่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดยสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ โดยแต่ละแห่งมีเจ้าหน้าที่กู้ชีพอย่างน้อย 10 คน ประกอบด้วย หัวหน้าทีม เจ้าหน้าที่ให้การช่วยเหลือ และพนักงานขับรถทุกคนต้องผ่านการฝึกอบรมพื้นฐานการปฐมพยาบาลเบื้องต้น¹

หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลชัยภูมิมีหน้าที่สนับสนุนการจัดตั้งหน่วยกู้ชีพตำบล และเป็นศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินจังหวัดชัยภูมิ โดยมีพยาบาลวิชาชีพเป็นหัวหน้าเวร และมีเจ้าหน้าที่เวชกิจฉุกเฉินทำหน้าที่รับแจ้งเหตุ ประสานสั่งการและให้คำปรึกษาแก่ประชาชนและทีมกู้ชีพ

จากผลการประเมินติดตามการปฏิบัติงานของหน่วยกู้ชีพ เขต 14 (ประกอบด้วย จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ และชัยภูมิ) ซึ่งทีมนี้เทศงาน พบว่า มีการดำเนินงานของหน่วยกู้ชีพตำบลไปมากกว่าร้อยละ 80 แต่ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ พบว่า การปฏิบัติงานของหน่วยกู้ชีพตำบลจังหวัดชัยภูมิมีเพียงร้อยละ 67.5² และพบว่าแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารจัดการหน่วยกู้ชีพที่แตกต่างกัน การไม่ทราบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหน่วยกู้ชีพทำให้ไม่สามารถบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบลได้ จึงมีความจำเป็นต้องวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ร่วมกันทำนายการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสรุปผลการดำเนินงานของหน่วยกู้ชีพตำบล พบว่าความสำเร็จของการบริหารจัดการหน่วยกู้ชีพเป็นผลมาจากการกำหนดนโยบายการดำเนินงาน วิสัยทัศน์ การวางแผน ปฏิบัติงาน ผู้รับผิดชอบงาน บุคลากรที่เพียงพอและมีศักยภาพ พัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง สมาชิกมีขวัญกำลังใจ มีการประเมินผลการทำงาน ปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่อง ผู้บริหารองค์กรบริหารทุกระดับ ตั้งแต่ประธานสภา สมาชิกสภา ส่วนตำบล นายก ปลัด บุคลากรในองค์กร กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นเครือข่าย ประชาชนในพื้นที่เห็นความสำคัญและร่วมเป็นเครือข่ายโรงพยาบาลในเขตรับผิดชอบให้ความสำคัญและสนับสนุนวิชาการ และการสนับสนุนจากองค์กรด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน^{3,4,5}

ผู้วิจัยในฐานะเป็นพยาบาลวิชาชีพหัวหน้าศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน จังหวัดชัยภูมิ เป็นผู้สนับสนุนการจัดตั้งหน่วยกู้ชีพและการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานหน่วยกู้ชีพทุกระดับในจังหวัดชัยภูมิ เห็นว่าถ้าหากหน่วยกู้ชีพตำบลมีแนวทางการบริหารจัดการที่ดี และมีปัจจัยที่สามารถนำไปสนับสนุนให้การทำงานของหน่วยกู้ชีพตำบลมีความเข้มแข็งมากขึ้น จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานในลักษณะเครือข่ายบริการของหน่วยกู้ชีพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบลโดยใช้แนวคิดทางการบริหารของ Koontz⁶ ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านการบริหารบุคคล ด้านภาวะผู้นำ และด้านการควบคุมการทำงานและศึกษาปัจจัยที่ร่วมกันทำนายการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยประเภทองค์กร ปัจจัยยานพาหนะเครื่องมือและอุปกรณ์ ปัจจัยการเห็นความสำคัญและความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง และผลการศึกษาค้นนี้จะช่วยสร้างความชัดเจนของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบลและนำไปสู่การพัฒนาหน่วยกู้ชีพตำบลให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ร่วมกันทำนายการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) แบบการศึกษาเชิงทำนาย (Predictive Study)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หน่วยกู้ชีพตำบลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งมี 142 แห่ง เก็บรวบรวมข้อมูลจากหัวหน้าหรือผู้รับผิดชอบหน่วยกู้ชีพตำบลหรืองานสาธารณสุขหรืองานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิทั้งหมด 142 แห่ง ที่ปฏิบัติงานอยู่ในระหว่าง เดือนมกราคม ถึงกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 แห่งละ 1 คน รวม 142 คน ได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 130 ฉบับ ร้อยละ 91.6

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามซึ่งได้นำไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน นำเครื่องมือไปทดลองใช้และหาความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยใช้ สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ .98 และ .96 แบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ส่วนดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไป 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบล 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านภาวะผู้นำและด้านการควบคุมข้อคำถามเป็นแบบ (Rating scale) 5 ระดับ 3) แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบล ประกอบด้วย ปัจจัยประเภทขององค์กร ปัจจัยยานพาหนะเครื่องมือและอุปกรณ์ ปัจจัยการเห็นความสำคัญและความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง ข้อคำถามเป็นแบบ (Rating scale) 5 ระดับ 4) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิดจำนวน 2 ข้อ

งานวิจัยนี้ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS for Windows) โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไป ใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) การบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบลด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านภาวะผู้นำและด้านการควบคุม วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบล วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4) ปัจจัยที่ร่วมกันทำนายการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบล โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบ

ขั้นตอน และ 5) สรุปปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและจัดกลุ่ม

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 86.2 อายุระหว่าง 31 – 35 ปี ร้อยละ 33.1 ส่วนใหญ่สถานภาพสมรสแล้ว ร้อยละ 69.2 เป็นข้าราชการประจำ (พยาบาลวิชาชีพ เจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย นักพัฒนาชุมชน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์) ร้อยละ 81.5 ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง/ปฏิบัติงานในเทศบาล/อบต. ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1–5 ปี ร้อยละ 68.5 เคยเข้ารับการอบรมหรือศึกษาดูงานเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นหรือการกู้ชีพ ร้อยละ 80.8 พบว่าเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 78.5 เป็นเทศบาล ร้อยละ 21.5 จำนวนหมู่บ้านที่อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาล/ อบต. 11–15 หมู่บ้าน ร้อยละ 43.8 จำนวนประชากรที่อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาล/อบต. ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 5,001 – 10,000 คน เจ้าหน้าที่กู้ชีพที่ผ่านการอบรมและขึ้นทะเบียนกับสำนักงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินจังหวัดชัยภูมิ ร้อยละ 83.8 เจ้าหน้าที่กู้ชีพที่ผ่านการอบรมแต่ยังไม่ขึ้นทะเบียน ร้อยละ 3.1 และบุคลากรที่ยังไม่ผ่านการอบรมและยังไม่ขึ้นทะเบียน ร้อยละ 13.1

2. การบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบลของผู้บริหารหน่วยกู้ชีพในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.27, S.D. = 0.98) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือด้านภาวะผู้นำ ($\bar{x}$ = 3.42, S.D. = 0.99) ด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยรองลงไปคือ ด้านการจัดองค์การ ($\bar{x}$ = 3.33, S.D. = 1.01) ด้านการวางแผน ($\bar{x}$ = 3.31, S.D. = 0.97) ด้านการควบคุม ($\bar{x}$ = 3.16, S.D. = 0.99) ด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{x}$ = 3.15, S.D. = 1.01)

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบลมีค่าคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ประกอบด้วย ปัจจัยการเห็นความสำคัญและความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{x}$ = 3.30, S.D. = 0.96) ปัจจัยยานพาหนะ

เครื่องมือและอุปกรณ์ ($\bar{x} = 2.91$, S.D. = 1.13)

4. ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานหน่วยกู้ชีพ ตำบลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ

4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปร ที่ศึกษา คือปัจจัยประเภทขององค์กร ปัจจัยยานพาหนะ เครื่องมือและอุปกรณ์ ปัจจัยการเห็นความสำคัญและความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง กับการบริหารงานหน่วยกู้ชีพ พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง กับการบริหารหน่วยกู้ชีพตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 ($r = 0.574$, $P < 0.01$, $r = 0.676$, $P < 0.01$, $r = 0.777$, $P < 0.01$ ตามลำดับ) (ตารางที่ 1)

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปรที่ศึกษาพบว่าเกิดความสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปรอิสระในระดับสูง (Multicollinearity) ระหว่างปัจจัยประเภทขององค์กร (X_1) และปัจจัยการเห็นความสำคัญและความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง (X_3) (0.870) ซึ่งผู้วิจัยควรพิจารณาเลือกปัจจัยเพียงปัจจัยเดียวเพื่อเข้าสมการถดถอย โดยได้พิจารณาจากปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงกับการบริหารงานหน่วยกู้ชีพ (Y) ซึ่งพบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยการเห็นความสำคัญและความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องมีค่าเท่ากับ 0.777 ซึ่งสูงกว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยประเภทขององค์กรกับการบริหารงานหน่วยกู้ชีพ (Y) นอกจากนี้ ปัจจัยการเห็นความสำคัญและความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง (X_3) สามารถที่จะดำเนินการสร้างความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องได้ดีกว่า ปัจจัยประเภทขององค์กร (X_1) ซึ่งไม่สามารถเข้าไปปรับประเภทขององค์กรได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกปัจจัยการเห็นความสำคัญและความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง (X_3) เข้าสมการถดถอย กับปัจจัยยานพาหนะเครื่องมือและอุปกรณ์ (X_2)

4.2 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำนายพบว่าตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ปัจจัยการเห็นความสำคัญและความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องและปัจจัยยานพาหนะเครื่องมือและอุปกรณ์ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าตัวแปรทั้ง 2 มีผลต่อการบริหารหน่วยกู้ชีพตำบลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ สามารถอธิบายความ

แปรปรวนได้ร้อยละ 64.0 ($R = .800$, $R^2 = .640$, Adjusted $R^2 = .635$) (ตารางที่ 2) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (Beta) ของปัจจัยการเห็นความสำคัญและความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง Beta = .597 และปัจจัยยานพาหนะเครื่องมือและอุปกรณ์ Beta = .265 (ตารางที่ 3)

5. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ผลจากการสอบถามผู้รับผิดชอบหน่วยกู้ชีพตำบล ได้เสนอปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ด้านบุคลากร ไม่เพียงพอต้องทำงานหลายหน้าที่ขาดผู้รับผิดชอบโดยตรงควรหาผู้รับผิดชอบมาทำหน้าที่โดยตรง และควรเพิ่มเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเพื่อแบ่งเบาภาระการทำงานในองค์กร 2) ด้านงบประมาณ ขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินงาน ควรมีงบประมาณจากส่วนกลางหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือในหน่วยงานเองที่สนับสนุนเพิ่มเติม และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดควรโอนเงินให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเร็วขึ้น 3) ด้านอุปกรณ์รถที่ให้บริการไม่มีหรือใช้ผิดวัตถุประสงค์ ปัญหาอุปกรณ์ไม่พอใช้หรือชำรุด เช่นกระดานรองหลังไม่มีวิทยุสื่อสาร ต้องการให้อบต.มีรถไว้ใช้เป็นของตนเองและไม่นำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ รวมทั้งจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพิ่มเติมในส่วนที่ขาด 4) ด้านวิธีการ ผู้บริหารมีส่วนสำคัญที่สุดในการดำเนินนโยบาย ให้นักการเมืองท้องถิ่นเห็นประโยชน์ส่วนตัวให้น้อยลง รวมถึงการรับรู้ของประชาชน โรงพยาบาลในพื้นที่เข้ามานิเทศ และเสริมทักษะความรู้ทางวิชาการแก่ทีมกู้ชีพตำบลโดยจัดอบรมปีละ 1-2 ครั้ง

การอภิปรายผล

1 การบริหารงานหน่วยกู้ชีพพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่น้อยที่สุดคือด้านการบริหารงานส่วนบุคคล ($\bar{x} = 3.15$, S.D. = 1.01) ผลการศึกษาพบว่าหน่วยกู้ชีพตำบลตอบแบบสอบถามข้อที่มีค่าคะแนนต่ำสุด คือ องค์กรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยกู้ชีพทุกเดือน ($\bar{x} = 2.94$, S.D. = 1.24) เนื่องจากประเมินผลงานทุกเดือนทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้ทันซึ่งเจ้าหน้าที่ทำงานหลายหน้าที่ อาจปรับเป็นมีการประเมินผลงานทุก 6 เดือน

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบล พบว่าปัจจัยยานพาหนะเครื่องมือและอุปกรณ์ซื้อที่มีค่าคะแนนต่ำสุดคือองค์กรได้สนับสนุนวิทยุ VHF กำลังไม่เกิน 25 Watt ให้แก่รถกู้ชีพตำบล และใช้งานได้อย่างดี ($\bar{x}$ = 2.59, S.D. = 1.45) และรถที่ใช้ ออกปฏิบัติงานมีค่าคะแนน ($\bar{x}$ = 2.80, S.D. = 1.40) แสดงให้เห็นว่าพบปัญหา เครื่องมือสื่อสารและรถที่ให้บริการที่ไม่เพียงพอหรือไม่มี ดังปัญหาอุปสรรคที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ไว้คือไม่มีวิทยุสื่อสาร และรถที่ให้บริการไม่มีหรือใช้ผิดวัตถุประสงค์ พบว่าปัจจัยยานพาหนะเครื่องมือและอุปกรณ์มีผลต่อการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบลอยู่ระดับปานกลาง (r = 0.676, P < 0.01) เนื่องจากงบประมาณในการสนับสนุนมีจำกัด ต้องดำเนินการหลายทางเช่นการสร้างสาธารณูปโภค ถนน เป็นผลให้ไม่มีงบประมาณซื้อรถ อุปกรณ์ที่จำเป็น สอดคล้องกับการศึกษาของอังคราณี ล่ำสมบัติ⁵ ที่พบว่าการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์มีความสัมพันธ์ ระดับปานกลางทางบวก และวิริญญา ลาธโรจน์⁷ พบว่า อุปกรณ์ทางการแพทย์มีความสัมพันธ์ ทางบวกกับการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อระบบบริการแพทย์ฉุกเฉินในส่วนของวิลาวรรณ แก้วลาน⁸ พบว่า การนำนโยบายระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน ไปสู่การปฏิบัติ เป็นไปค่อนข้างยากเนื่องจากขาดแคลน เครื่องมือ อุปกรณ์และยานพาหนะ จะเห็นได้ว่าถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์ยานพาหนะ เครื่องมือสื่อสารจะทำให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน

3. ปัจจัยทำนวยการบริหารงานของหน่วยกู้ชีพตำบล คือปัจจัยการเห็นความสำคัญและความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง และปัจจัยยานพาหนะเครื่องมือและอุปกรณ์ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 64.0 เมื่อผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรให้ความสำคัญ การดำเนินงานต่างๆจะสามารถสำเร็จได้ สอดคล้องกับ ชนิษฐา นันทบุตร และคณะ⁹ พบว่าการเห็นความสำคัญและความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องตั้งแต่ประธานสภาสมาชิกสภา นายก ปลัด บุคลากรในองค์กร อีกทั้งศรีเมือง พลัณฑุทธิ์, อธิสสารัตนตะวัน และชุมพจน์ อมาตยกุล¹⁰

พบว่า ประชาชนในพื้นที่ที่มีส่วนร่วม เกสร วงศ์มณีและลำพาส พิศบัน¹¹พบว่าโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในการดำเนินการจะสามารถทำให้การบริหารงานหน่วยกู้ชีพสำเร็จได้ และเกิดความยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านนโยบายระดับกระทรวงควรมียุทธศาสตร์ให้ผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นความสำคัญต่อการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบลรวมถึงการสนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์

2. ด้านผู้ปฏิบัติ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่นสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลในพื้นที่สร้างความเข้าใจแก่ผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ประชุมประจำเดือน ผู้นำชุมชนประชาชนในพื้นที่ และองค์กรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ให้เกิดการเห็นความสำคัญ เกิดความร่วมมือในการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบล

3. ควรดำเนินการศึกษาในเชิงลึก โดยพิจารณาผลการดำเนินงานของหน่วยกู้ชีพ อย่างน้อย 6 เดือน ติดต่อกันและแบ่งกลุ่มที่ดำเนินการจัดตั้งหน่วยกู้ชีพตำบลและกลุ่มที่ไม่ดำเนินการจัดตั้งหน่วยกู้ชีพตำบล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง ควรสัมภาษณ์ ผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่น นายก รองนายก ปลัด และหัวหน้าผู้รับผิดชอบหน่วยกู้ชีพตำบล

4. ควรศึกษาข้อมูลปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบลเนื่องจากผลของการศึกษานี้ พบว่าปัจจัยการเห็นความสำคัญและความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง และปัจจัยยานพาหนะเครื่องมือและอุปกรณ์ สามารถทำนายการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ร้อยละ 64.0 ยังมีปัจจัยอื่นที่สามารถร่วมกันทำนายได้อีกร้อยละ 34 ที่ต้องดำเนินการวิจัยต่อไปเช่น ควรศึกษาปัจจัยในด้านขนาดขององค์กร งบประมาณ จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อหาปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบล

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปรที่ศึกษา

R	Y (Admin)	X1 (Type)	X2 (vehic)	X3 (import)
Y (Admin)	1			
X1 (Type)	.574**	1		
X2 (vehic)	.676**	.578**	1	
X3 (import)	.777**	.870**	.692**	1
$\bar{x}$	3.27	3.31	2.91	3.30
S.D.	.88	1.00	1.13	.96
N	130	130	130	130

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 Admin หมายถึง การบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบล Type หมายถึง ปัจจัยประเภทขององค์กร Vehic หมายถึงปัจจัยยานพาหนะเครื่องมือและอุปกรณ์ Import หมายถึง ปัจจัยการเห็นความสำคัญและความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารหน่วยกู้ชีพตำบลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ

ตัวแปรทำนาย	R	R ²	Adjusted R ²	Std. Error	R ² Change	F	p-value
ปัจจัยการเห็นความสำคัญและความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง(X ₃)	.777	.604	.601	0.557	.601	195.021	.000
ปัจจัยการเห็นความสำคัญและความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง(X ₃) ปัจจัยยานพาหนะเครื่องมือและอุปกรณ์(X ₂)	.800	.640	.635	0.533	.635	113.082	.000

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรแต่ละตัวในสมการทำนายถดถอยที่เหมาะสมที่สุด

ตัวแปรทำนาย	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	p-value
	b	Std.Error	β(Beta)		
a (Constant)	.875	.168		5.203	.000
ปัจจัยการเห็นความสำคัญและความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง(X ₃)	.544	.068	.597	8.059	.000
ปัจจัยยานพาหนะเครื่องมือและอุปกรณ์(X ₂)	.207	.058	.265	3.598	.000

R = .800 R² = .640 S.E. = .533 Adjusted R² = .635

References

1. Emergency Medical Institute Of Thailand. Master plan of Medical Emergency of Thailand year 2553 –2555. Bangkok: Rukpim Company; 2553.
2. Leaksongnone S. KPI Template summary of Public Health Office in Chaiyaphum Province. Chaiyaphum; 2545.
3. Boonmak R. Motivation and Organization Support Affecting Public Sector Management Quality Award Performance of Personnel at Primary Care Unit in ong bualamphu Province. (Thesis). Khon Kaen: Khon Kaen University; 2008.
4. Poum A. Administrative Factors and Administrative Process Affecting The Health Promotion Performance of Health Personnel at Primary Care Units in Phitsanulok Province. (Thesis). Khon Kaen : Khon Kaen University; 2548.
5. Lamsombuth A. Factors Relating to the Performance of the Local Governments In Emergency Medical Services in Chumphae District Of Khon Kaen Province. (IS). Khon Kaen: Khon Kaen University; 2010.
6. Koontz Harold D, Weihrich H. Essentials of Management. New York : McGraw-Hill Publishing. Company LTD; 1993.
7. Lacharojn W. The Relationship Factor of Participation of Local Authorities or Organization for Emergency Medical System in Pathumthani Province. Journal of Khon Kaen Hospital Medical Journal 2008; 32 (7): 68-77.
8. Kaewlan W. Quality of Emergency Medical Service System at a District Community in Roi-Et Province. (IS). Khon Kaen: Khon Kaen University; 2008.
9. Nunthabut K. Hengbunyapun D. Thavonprom T. The United community that pakpun Tumbol. (2nd ed.). Khon Kaen: TQP LTD; 2553.
10. Palangrit S, Ratanatawan A. Amatyakul C. Empowering by Community Participation in Creating an Empowerment Health Promotion Team at Moo 3 KuKot Subdistrict, Lumlooka Distric, Pathum-thani Province. Journal of Nurses' Association of Thailand North-Eastern Division 2011; 29(4): 23-32.
11. Vongmany G, Pispane L. Transformation in Health Promotion Function from Tambon Hospital to Tambon Health Promotion Hospital: Case Study at Tambon Namkhor Hospital, Lomsak District, Phetchabun Provicen. Journal of Nurses' Association of Thailand North-Eastern Division 2010; 28(2): 47-55.

The Factors Affecting First Responder Administration of Tambol Administration Organizations in Chaiyaphum Province*

Pornchai Manothumsatit M.N.S.**

Wilawan Phanphruk M.Ed.***

Peerapong Boonsawasdgulchai PhD****

Abstract

A predictive descriptive research aimed to study factors affecting first responder administration within tambol administrative organization in Chaiyaphum province. Samples were 142 division and first responder of tambol administrative organization. Furthermore the questionnaire used the administrative idea of Koontz H.D. Data was collected through a questionnaire composing of four main parts; characteristics of samples and their organization, first responder Administration and factors affecting first responder administration. Content validity was tested by seven experts and Alpha Chronbach's coefficient was used to test reliability and its reliability was 0.98. Data was analyzed by descriptive statistics, and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results revealed that; 1) Mean score of total first responder administration score was 3.27, S.D.=0.98 each administrative dimension passed the mean score at a moderate level. Leadership dimension showed the highest mean score and the organization dimension, planning dimension, controller dimension, and personnel administrative dimension were lowest. 2) Factors Correlative first responder administration at moderate level were organization factor, vehicle factor, and tools and equipments factor ($r=0.574$, $P<0.01$, $r=0.676$, $P<0.01$, $r=0.777$, $P<0.01$ respectively). 3) Factors that could be used to predict first responder administration at 0.01 significantly, were the tools and equipment factor ($\beta=0.265$), with priority and participation factor ($\beta=0.597$) at 64%.

Keywords: first responder, Administration, Tambol Administration Organizations

* Thesis of Master of Nursing Science in Nursing Administration, Faculty of Nursing, Khon Kaen University

** Student of Master of Nursing Science in Nursing Administration, Faculty of Nursing, Khon Kaen University

*** Assistant Professor, Faculty of Nursing, Khon Kaen University

**** Associate Professor, Faculty of Nursing, Khon Kaen University